

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 11

Tallinn, 22. märtsil 1938

IV aastakäik

SISU:

	Lk.
PÕLLUMAJANDUS	
Puuvilja kasvatus ja kaubandus maailmas	210
Taimekaitsekorraldusi kaubanduse alal	212
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Väliskaubandus veebruaris 1938. a.	213
Raudteetegevus 1937. a.	217
Raudteetegevus jaanuaris 1938. a.	217
Lühinudiseid	218
LAEVANDUS	
Tallinna sadam veebruaris k. a.	219
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	219
Peekoniturg	220
Tapaloomade ja lihaturg	220
Kanamunaturg	221
Piimaturg	221
Teraviljaturg	221
Põllumajanduslik väljavedu	222
Linaturg	222
Aedviljaturg	223
Kalaturg	223
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaruanne	224
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Läti „Bacon-Expordi“ tegevus	225
Käsitööstus Lätis	225
Loomakauplemise korraldamine Lätis	225
Soome viljaturg	225
Olukord juustuturul	225
Aknaklaasi valmistamise ulatus	226
Paberipuueksport	226
Uus juustuladu Helsingis	226
Kartulitööstuse tegevuse uurimine	226
Heinaeksport Soomest	226
Propaganda karjasaaduste levitamiseks siseturul	226
Pörsaste väljaveokeeld Rootsis	226
Rootsi metsamaterjali väljavedu	227
Tšehhoslovakkia väliskaubandus	227
Mootorsõidukite väljaveo suurenemine Itaalias	227
Tagasimineku puuvillaketruuses Inglises	227
P.-Am. Ühendriigi väliskaubandus 1937. a.	227
Prantsuse-Rumeenia maksete kokkulepe	228
Konjunkturi tagasimineku Hollandis	228
Eesti väliskaubandusbilans	228

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
<i>The World Fruit Production and Trade</i>	210
<i>Plant Protection Regulation in Trade</i>	212
INDUSTRY AND TRADE	
<i>Foreign Trade in February, 1938</i>	213
<i>Railways in 1937</i>	217
<i>Railways in January, 1938</i>	217
<i>Sundry Information</i>	218
SHIPPING	
<i>Tallinn Harbour in February, 1938</i>	219
AGRICULTURAL MARKETS	
<i>Butter Market</i>	219
<i>Bacon Market</i>	220
<i>Cattle and Meat Market</i>	220
<i>Egg Market</i>	221
<i>Milk Market</i>	221
<i>Grain Market</i>	221
<i>Exports of Agricultural Products</i>	222
<i>Flax Market</i>	222
<i>Vegetable Market</i>	223
<i>Fish Market</i>	223
INFORMATION PART	
<i>Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return</i>	224
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
<i>Activity of Latvian „Bacon Export“</i>	225
<i>Latvian Handicrafts</i>	225
<i>Organisation of Livestock Trade in Latvia</i>	225
<i>Finnish Grain Market</i>	225
<i>Cheese Market Conditions</i>	225
<i>Window-glass Manufacturing</i>	226
<i>Exports of Pulp Wood</i>	226
<i>New Cheese Storage at Helsinki</i>	226
<i>Inquiry into Potatostarch Industry</i>	226
<i>Hay Exports from Finland</i>	226
<i>Propaganda for Increasing Home Consumption of Dairy Produce</i>	226
<i>Prohibition of Exports of Young Pigs from Sweden</i>	226
<i>Exports of Timber Materials from Sweden</i>	227
<i>Czechoslovakian Foreign Trade</i>	227
<i>Increase of Exports of Motorvehicles in Italy</i>	227
<i>Cotton Spinning Decrease in Gr. Britain</i>	227
<i>U.S.A. Foreign Trade in 1937</i>	227
<i>French-Roumanian Clearing Agreement</i>	228
<i>Economic Set-back in Netherlands</i>	228
<i>Estonian Trade Balances</i>	228

PÖLLUMAJANDUS

PUUVILJA KASVATUS JA -KAUBANDUS MAAILMAS.

THE WORLD FRUIT PRODUCTION AND TRADE.

Rahvaste toitluses on viimaseil aastakümneil maailmas toimunud tähelepanuväärt struktuurilisi muudatusi. Puuvilja- kui ka loomasaaduste tarvitus on näidanud tunduvat tõusu, kuna seevastu tootteraviljade tarvitus on lüüdnud tagasi. Kuidas seejuures on kujunenud seisund puuviljatootmise ja -kaubanduse ala viimaseil aastail ning milliseid tulevikuväljavaateid võiks selle kohta märkida, peaks osutama küllalt tähtsaks meie arenevale puuviljakasvatusele.

Puuviljatootmise laienemine maailmas toimus eriti kiirelt pärast maailmasõda. Mitmed ookeanitagused maad hakkasid eksportima järjest suuremaid koguseid puuvilja ning maailmaturul võistlema edukalt. Nii võitsid Brasiilia ja Argentiina ning Alžeeria kui ka teised senini vähemtähtsad maad endale turustamisel tunnustavat tähtsust. Seejuures asusid ka euroopa maad aianduse kui ka puuviljakasvatuse arendamisele ning on saavutanud märgatavaid edusamme. Tootmise tõstmisega on käinud ühtlasi kaasas puuviljatöötlemine konservideks, mille tagajärjel puuviljaturustamine on muutunud võrdlemisi elastseks ning tasuvaks.

Puuviljatootmises ja -kaubanduses üksikute puuviljalihkide järgi nähtub, et peamiselt sitrusviljade kasvatajad maad on P.-Am. Ühendriigid, Hispaania ja Brasiilia, kelledega on hakanud võistlema Palestiina ja L.-Aafrika. Praegust apelsinide ja mandariinide toodangut hinnatakse maailmas 6 milj. tn-le, kusjuures järgmisel 5. aastal võib loota veelgi tunduvat tõusu. Kuna üksikute maade viimaste aastate apelsinitoodangu kohta ei ole veel statistilisi andmeid, võib nende toodangute iseloomustamiseks kasutada 1935. a. andmeid. Nii oli apelsinide ja mandariinide toodang 1935. a. (1000 tn): Austraalias 87, Brasiilias 469, Itaalias 24, Jaapanis 410, Palestiinas 266, Hispaanias 840, L.-Aafrikas 100 ja P.-Am. Ühendriikides 1783 tuh. tn. Seega on suurimaid apelsinide ja mandariinide tootjaid P.-Am.

Ühendriigid ja Hispaania. Tähtsamaid sidruneid tootjaid maad on Itaalia, Hispaania ja P.-Am. Ühendriigid, kus 1935. a. toodeti vastavalt (1000 tn): Itaalias 372, Hispaanias 54 ja P.-Am. Ühendriigis 279 tuh. tn. Kuna kogu sidrunitoodangut hinnatakse maailmas 750 000 tn-le ning see on olnud võrdlemisi püsiv, on teiste maade osatähtsus sidrunitoodangus maailmas väike. Nn. grapefruidi tootjaid on võrdlemisi vähe, kusjuures valdavat tähtsust omavad P.-Am. Ühendriigid ning kellele järgnevad Palestiina ja L.-Aafrika. 1935. a. oli grapefruiditoodang vastavalt neis riigis: 631 tuh. tn, 34 tuh. tn ja 12 tuh. tn

Kuigi P.-Am. Ühendriigis on nimetatud puuviljade toodang suurim kui teisis mais oli suurimaks maailmaturu varustajaks maaks varem a. aastail Hispaania, kellele järgneb Palestiina, kes on näidanud viimaseil aastail apelsinide väljaveos tunduvat edukust 1935. a. oli, näit., apelsinide ja mandariinide väljavedu (1000 tn) Hispaaniast 689, Palestiinast 224, P.-Am. Ühendriigist 171 ning teisis tunduvalt vähem. Grapefruidi veeti 1937. a. (eelhinnang) välja P.-Am. Ühendriigist 33 000 tn, Palestiinast 30 000 tn ja teisist maist kokku 28 000 tn. Sidrunikaubanduses on valdava tähtsusega Itaalia, kes on maailmaturgu varustanud 75% ulatuses. Kogu sidrunikaubanduse läbikäiku maailmas võib arvestada ca 200 000 tn-le.

Hispaania kodusoja tõttu on sitrusviljade väljavedu näidanud sealt tunduvat langust, mille tagajärjel turustamisvõimalused teisis mais paranesid. Peamisi importijaid on olnud Inglise, Prantsuse ja Saksa, kuna teiste maade välispuuviljatarvitus on olnud väiksem. Nii importisid apelsine ja mandariine 1935. a. (1000 tn): Inglise 515, Prantsuse 262, Saksa 236, Holland 67, Belgia 66 jne. Sidrunite sisseveos on esirinnas samuti Inglise. Järgnevad Saksa, Prantsuse, Tšehhoslovakkia ja Kanada, kuna teiste

maade sidrunite sissevedu on tunduvalt väiksem nimetatud maade omast.

Banaanikaubanduse läbikäik on maailmasõjast saadik peagu kahekordistunud ja ulatub nüüd üle 2 milj. tn aastas. Honduras ja Jamaika on veelgi edasi tähtsamaid eksportmaid. Kolumbia, Brasiilia, Mehhiko ja Formoosa suurendavad samuti banaanitoodangut ja ka -eksporti. Sama nähtus ilmneb ka teisis L.-Ameerika ja Aafrika tootmispiirkonnis. Tähtsamate importmaadena esinevad P.-Am. Ühendriigid, kus küll banaanitarvitus kriisiaastail on vähenenud tublisti, kuid 1935. a.-st peale näitab taas suurenemist. Tähtsamaist euroopa importmaid näitab ainult Inglise sisseveo suurenemist, kuna Prantsuse ja Saksa impordivad 1932. a. saadik väikesi koguseid. Seevastu on arenenud väga soodsalt banaanieksport Argentiinasse, kes võtab suurema osa Brasiilia banaani- ja ananasieksportidest endale. Võib arvata, et banaanitootmise laienemise tagajärjel ja uute tootmispiirkondade ekspordi tõusuga tekib ületoodang, kuma tarvitus tõuseb vaevalt.

Õunu eksportivate maade hulgast omavad esimest kohta P.-Am. Ühendriigid, olgugi et nad ekspordivad ainult ca 15—16% saagist. Sellele järgnevad Kanada, Austraalia ja Uus-Meremaa, kes saadavad üle 40% toodangust Euroopa turgudele, seda peamiselt Inglise ja Saksa. Kuni 1931. a. olid P.-Am. Ühendriigid tähtsamaid õuna-saatjaid Inglise, kuna sellest ajast peale tõstavad Kanada, Austraalia ja Uus-Meremaa oma osatähtsust Euroopa turgudel järjest. Säärast tendentsi avaldab ka ameerika õunte ekspordi arenemine Saksa. Ka siin on viimaseil aastail Kesk- ja Kagu-Euroopa maad ning ka Austraalia ja Kanada asunud P.-Am. Ühendriige asemele. Varem toimus õunaeksport peamiselt euroopa tähtsamaist õuntetootjast maist, kusjuures Saksa puuviljavarustuses omasid tunduvalt tähtsust Bulgaaria, Jugoslaavia, Austria ja Rumeenia. 1935. a. moodustasid P.-Am. Ühendriigid veel $\frac{1}{5}$ Saksa õunaimportist, kusjuures P.-Am. Ühendriige õunaeksport maailmaturul peab tulevikus kahtlemata veel

enam kui praegu arvestama Austraalia, Uus-Meremaa ja Lõuna-Aafrika võistlust.

Õunte eksportimaade tähtsus maailmaturul selgub kujukalt nende maade väljaveokoguse võrdlemisel. Nii ekspordisid õunu 1937. a. (1000 tn): P.-Am. Ühendriigid 220, Kanada 160, Austraalia 82, Jugoslaavia 40 ja Uus-Meremaa 20, kuna teiste maade eksportikogused on tunduvalt väiksemad. Tähtsamad importmaad olid Inglise, Saksa, Belgia, Holland ja Rootsi. Eestist veeti 1937. a. õunu välja 481 tn. Peamiseks õunaturuks oli meil Soome, kuhu veeti 430 tn. Järgnesid Saksa — 38 tn, Inglise — 12 tn ja Belgia — 1 tn.

Pirnide ei oma maailmaturul nii tähtsat osa nagu õunad, mis on tingitud selle puuvilja omadusist. Tavalised maasordid töötletakse suuremolekulis ühes õuntega veinipuuviljadena ja maailma toompuuviljaturul on tähtsust ainult paremail sortidel. Tähtsam pirnide eksportmaa on P.-Am. Ühendriigid. Ühtlasi näitavad toodang ja eksport ka Austraalias, Uus-Meremaal, L.-Aafrikas ja Argentiinas suurenemist. Nende võistlus puuviljaturul ei saa edaspidi arvatavasti ainult tunduvalt P.-Am. Ühendriigele, vaid ka mõlemale tähtsamale euroopa eksportmaale — Itaaliale ja Belgiale. Mõlemad tähtsamad importmaad — Saksa ja Inglise — samuti ka põhjapoolsed riigid, on suurendanud pirnide sissevedu uutest ookeanitaguseist tootmispiirkonnist.

Veel õrnemad kui pirnid on kivi- ja maripuuviljad väljaveoks kaugeile turgudele ja tarvituskeskusesse. Nende valmistamine toimub kiirelt — vaid mõnede nädalate jooksul ja lõikusele peab järgnema kiirelt tarvitus. Aprükoosidest ja virsikuist tasuvad end ainult kallimad sordid värskes olekus ja eksporditides vastavais transportvahendites, kuna suuremad kogused tarvitatakse koha peal või realiseeritakse lähedalolevais piirkonnis. Ekspordi laiendamiseks on viimaseil aastail asutatud peagu kõigis turgujais mais konservitööstusi puuviljade säilitamiseks ja kuivatamiseks. P.-Am. Ühendriikides omas näit. värskete puuviljade konservimine külmetamise teel juba mõningad aastad tagasi suurt tähtsust.

Rosinate, korintide, kuivatatud ploomide ja teiste sääraste kuivatatud puuviljade väljavedu P.-Am. Ühendriigist vähenes m. a. suuresti ja seda eriti Saksa impordi vähenemise tõttu. Austraalias, L.-Aafrikas, kagu-poolseis mais, Iraanis jne. näitab kuivatatud puuviljade valmistamise tõusu, millest nähtub ka, et L.-Euroopa ja idamaa päritoluga puuviljad ei leia mitte üksi minekut Saksa turul, vaid ka aegajalt enam kui senini — Inglises ja põhjapoolseis mais. Selle päritoluga puuviljade maitse on enamjaolt parem ameerika saadusist, kuna valmistamist toimetatakse enam-vähem ühesuguse kultuurmeetodiga Balkanis, Ees-Aasias ja Iraanis. Et inglise, põhjapoolsete maade ja saksa ostjad on harjunud tarvitama P.-Am. Ühendriige kaupa, tullakse idapäritoluga kaupadele vastu tihti teatavate põhjendamatute eelarvamustega. Peab tähendama, et idamais on juba palju aastaid tagasi leitud

tagajärjekaid vahendeid, et teha kuivatatud puuvilja turukõlblikuks Euroopas. Ühtlasi näib olevat tõenäoline, et lähemal aastail NSVL pöörab ka suuremat tähelepanu kuivatatud puuvilja ekspordile, mistõttu võib loota kuivatatud puuviljakaubanduses struktuurilisi ümberkorraldusi.

Toodud ülevaatest nähtus, et puuviljakaubandus maailmas on üldlähikäigult võrdlemisi ulatuslik ja mitmekesine. Meie areneva aianduse seisukohalt on peamise tähtsusega õunakaubandus, kuna teisi puuvilju ei ole meil ekspordida praegu ega arvatavasti lähemas tulevikus. Turgudest tuleks hakata edaspidi kasustama suuremaid importmaid, kuigi vast sealt saadav hind esialgu ei ole rahuldav. Et saavutada õunakaubanduses häid tulemusi, on tarvilik end töötada sisse, pakkudes paremaid ja nõutavamaid sorte.

TAIMEKAITSEKORRALDUSI KAUBANDUSE ALAL.

PLANT PROTECTION REGULATION IN TRADE.

Mag. agr. A. Ratt.

Kuna hiljuti Põllutööministri poolt kehtimampandud taimkaitse teostamise määrus (RT 1938 21, 185) hõlmab mitte üksi taimede kasvatamist ja taimesaaduste tootmist vaid ka taimede ja nende saaduste kaubandust ning vedu, tuleb kaubanduse ja veo alal tegelevail isikuil ja asutisil olla teadlik neis korraldusis, milliseid näeb nimetatud määrus ette, või kaubanduse ja veo alal tegelevaile paneb kohustusena peale. Neist korraldusist tuleb mainida tähtsamaina:

1. On keelatud igasugune ähvardavaist taimkahjustajaist tabatud kaupade müük ja levitamine, samuti on keelatud vedada sisse igasugu metsa- ja maatulundussaadusi, kui nad on tabatud ähvardavaist taimkahjustajaist, ning elustaimi ja nende osi, kui nad on tabatud ähvardavaist või puukooli ohukaist taimkahjustajaist.

Ähvardavate kui ka ohukate taimkahjustajate nimed on toodud määruuses. Seepärast peab iga taime või taimsaaduste importör kui ka müüja teadma, millised taimkahjus-

tajad kuuluvad keelatud hulkka, et ei tekiks arusaamatusi sisseveol või müügilisest turul.

2. Sisseveoks on täiesti keelatud:

A igal aastaajal

1. Kõigist riigist — kartulid, jalakad ja duglaskuused taimedena või osadena koorimata kujul.

2. P.-Am. Ühendriigist, Kanadast, Prantsusest, Belgiast, Šveitsist, Luksemburgist, Saksast lääne poolt Rheini ja Hollandi-Limbürgi provintsis — juurdunud taimed, sibulad, liilsibulad, juured ja juurikad ning värsked tomativiljad.

B 15. III—15. XI:

Igasugu värsked aed- ja juurvili P.-Am. Ühendriigist, Kanadast, Prantsusest, Belgiast, Luksemburgist, Šveitsist, Saksast, lääne poolt Rheini ja Hollandi-Limbürgi provintsis.

3. Kõik sisseveetavad elustaimed ja nende osad (lõigatud oksad, pistikud, võrsikud,

juurikad, sibulad ja mugulad), värsked tomativiljad, igasugu metsa-, heina-, aedviljataimede ja linaseemned ning külviks sisseveetavad tera- ja kaunviljataimede seemned kuuluvad taimekaitse kontrolli alla, mida teostatakse Taimekaitse ja Seemnekontrolli Ameti poolt enne kauba tolliasutise korraldusest välja andmist. Nimetatud kaupade sisseveol peab iga pakis või saadeti olema varustatud plüsvate kaubamärkidega, et neid oleks võimalik võrrelda vastavate saadokumentidega.

Elustaimede ja nende osade sisseveol peavad nad olema pakitud nii, et veol kui ka ümberlaadimisel välditaks igasugu ähvardavate taimkahjustajate oht. Seks peavad lõigatud oksad, lilled, pistikud, võrsikud, juurikad, sibulad ja mugulad olema pakitud tihedasse kastidesse või korvidesse ning elustaimed õlgedesse, ümbritsetult riidest või niimriidest kattega. Iga saadeti peab olema varustatud taimkaitse või sanitaartunnistusega, mis on antud välja kas lähtema vastavate ametiasutiste või teiste taimkahjustuste tundmises kompetentsete asutiste ja isikute poolt ning milles on tõendatud, et saadeti on vaba ähvardavaist taimkahjustajaist.

Isikud ja asutised, kes soovivad tuua sisse mainitud kaupu, peavad Taimekaitse ja Seemnekontrolli Ametile esitama vastava avaldise, lisades juurde, kui tarvilik, sanitaartunnistuse ja kaupde nimistu.

Elustaimede ja nende osade ning värskete tomativiljade sissevedu võib toimuda vaid Tallinna, Valga ja Narva tollipunkti kaudu.

4. Taimekaitsevahendest ja taimpritsidest (arvatud välja lillepritsid) lubatakse Eestisse vedada müügiks sisse, siseturul valmistada müügiks ja müüa ainult sääraseid,

millised on avaldatud Põllumajandusosakonna direktori poolt Riigi Teatajas, tunnustatud kõlblikuks, lubatud müügiks ning võetud taimekaitsevahendite ja -pritside nimistusse. Kõlblikkuse kindlakstegemiseks tuleb importöri või valmistajal esitada vastav taimkaitsevahend või -prits kõlblikkuse järeleproovimiseks Taimehaiguste, Entomoloogia või Riigi Põllutöökatsejaamale.

5. Siseturul müügilolevad taimkaitsevahendid ja -pritsid peavad vastama kindlaile ülesseatud kvaliteedi- ja kõlblikkuse nõudele.

Alates 1. IV 39 on keelatud müüa puukooli saadusi, millised on tabatud puukooli ohukaist taimkahjustajaist.

6. Siseturul tohib müüa linaseemneid külviks ainult kinniplommitud kottides Taimekaitse ja Seemnekontrolli Ameti plommi all. Müüdivad linaseemned peavad olema vabad linavormiseemneist, ei tohi sisaldada umbrohuseemneid üle 1% ja peavad olema müügiks kõlblikuks tunnustatud Taimekaitse ja Seemnekontrolli Ameti poolt.

7. Kõik linaseemnetega kauplejad, arvatud välja Seemnemüügi korralduse seaduse § 13 nimetatud kasvatajad ning taimkaitsevahendite ja taimpritside importörid, müügiks valmistajad ja müüjad on kohustatud registreeruma Taimekaitse ja Seemnekontrolli Ametis.

Kõiki mainitud nõudeid ja kohustusi, milliseid paneb peale 1. IV s. a. kehtima hakkav taimkaitse teostamise määrus, tuleb pidada silmas määruse alla kuuluvate kaupade importöridel, müüjail ja valmistajail, et hoiduda arusaamatusist ja segadusist, milliseid mitte-teadmine võib tuua kaasa, pealegi võib määruste vastu eksija langeda karistuse alla.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS VEEBRUARIS 1938. a.

FOREIGN TRADE IN FEBRUARY, 1938.

Väliskaubanduse liikumine k. a. esimesil kuul jätkub endiselt tõususuunas, kusjuures

juurdekasvu ulatus 2 kuul kokku on suurem välja- kui sisseveo poolel, kuna m.

a. samal ajal oli vastupidi. Teisalt loob soodsaid eeldusi ekspordi jätkuvaks kasvuks asjaolu, et sisseveos toimub elavnemine endiselt peamiselt nende kaupade juures, millised lähevad produktiivvarade täiendamiseks ja toodangu töstmiseks, nagu masinad, metallkaubad, keemia-, elektrotehnika-, peenmehaanikatooted jne. Kui k. a. jaan. väliskaubanduskäive jäi peagu m. a. jaan. tasemele, kasvas k. a. veebr. see võrreldes m. a. veebr. tunduvalt. Tõus esines sissekui ka väljaveos, kusjuures arvud ei ületa üksi m. a. omi, vaid on tublisti suuremad kui veebr. viimase 7 aasta jooksul.

Väliskaubanduskäive veebruaris 1937—38.

Turnover of February Foreign Trade, 1937—38.

	Veebruar		1. I—28. II		1937 % 1937 = 100
	1938	1937	1938	1937	
	1000 kr. — In 1000 Kr.				
Väljavedu — Exports	6 479	5 951	12 638	11 494	110,0
Sissevedu — Imports	7 153	6 228	14 638	14 214	103,0
Käive — Turnover	13 632	12 187	27 274	25 708	106,1
Väljavedu ±					
Exports ±	- 674	- 265	-1 938	-2 720	
	1000 tn. — In 1000 tns.				
Väljavedu — Exports	20	17	41	36	113,9
Sissevedu — Imports	23	18	47	57	82,5
Käive — Turnover	43	35	88	93	94,6

Kõrvutades k. a. veebr. andmeid m. a. sama ajaga näeme tõusu ulatust: käive suurenes 12,2 milj. kr-lt 13,6 milj. kr-le ehk 1,4 milj. kr (11,9%). Sellest sissevedu 6,23 milj. kr-lt 7,15 milj. kr-le — 927 tuh. kr (14,9%) ja väljavedu 5,96 milj. kr-lt 6,48 milj. kr-le — 518 tuh. kr (8,7%), kusjuures sisseveo ülekaal ulatus 674 tuh. kr-le m. a. 265 tuh. kr vastu.

Väljavedu. — Exports.

Väljaveetud kaupade koostises (olulismate rühmade järgi) näeme võrreldes m. a. veebr. tugevat juurdekasvu elusloomade ja väiksemal määral toit- ning maitseainete juures, kuna toor- ja poolvalmisainete ning valmissaaduste müük välisurgudele osutas mõõdukat kahanemist.

Toit- ja maitseainete väljavedu kasvas 1,52 milj. kr-lt 2,07 milj. kr-le (36,2%) ja elusloomade 1 tuh. kr-lt 598 tuh. kr-le. Toor- ja poolvalmisainete väljavedu langes

seevastu 2,43 milj. kr-lt 2,15 milj. kr-le (11,7%) ning valmissaaduste ekspord — 2,01 milj. kr-lt 1,66 milj. kr-le (17,2%).

Toit- ja maitseainete rühma valitseva tähtsusega väljaveoaineks on või, mida saadeti välisurgudele k. a. veebr. 814 tn, 630 tn vastu m. a., kuna võimütigist saadi 1376 tuh. kr m. a. 928 tuh. kr vastu — seega suurenemine koguselt 29,2% ja väärtuselt — 43,3%. Neist suhtarvudest selgub, et või eest saadi tänavu tublisti paremat hinda. Sama tendents hindade tõusu suhtes peegeldub ka liha ja lihakauba väljaveos, kusjuures koguse tagasimineku kõrval näitab väärtus tõusu. Liha ja lihakauba väljavedu kahanes koguselt võrreldes m. a. veebr. 355 tn-lt 320 tn-le (9,9%), kuna väärtuselt kasvas 381 tuh. kr-lt 416 tuh. kr-le (9,2%).

Elusloomade väljavedu kasvas peamiselt suurenenud elussigade ekspordi arvel. Viimaseid müüdi välisurgudele 5461 tk 593 tuh. kr väärtuses, kuna m. a. veebr. ei olnud elussigade väljavedu.

Toor- ja poolvalmisainete rühmas suurenes võrreldes m. a. veebr. toornahkade, tselluloosi (ainult väärtuselt) ja põlevkiviõli ning bensiini väljavedu, kuna ülejäänud olulisemate ainete ekspord osutas tagasiminekut. Tselluloosi väljavedu näitas koguselt võrdlemisi tagasihoidlikku langust — 5,15 tuh. tn-lt 5,09 tuh. tn-le (1,1%), kuna väärtus suurenes soodsate hindade tõttu tunduvalt — 627 tuh. kr-lt 833 tuh. kr-le (32,9%). Ka põlevkiviõli väljaveos näeme sellist suunda. Põlevkiviõli väljavedu kasvas koguselt 862 tn-lt 2860 tn-le (231,8%) ja väärtuselt 49 tuh. kr-lt 232 tuh. kr-le (373,5%). Bensiini väljaveos on juurdekasv koguselt kui ka väärtuselt enam kui 5-kordne. Langussuunas liikunud aineist kahanes õige tugevasti lina väljavedu — koguselt 823 tn-lt 310 tn-le (62,3%) ja väärtuselt — 961 tuh. kr-lt 313 tuh. kr-le (67,4%). Kunstsarveeksport vähenes poole võrra, kuna metsamaterjali väljaveo tagasimineku on mõõdukam.

Valmissaaduste rühmas langes võrreldes m. a. veebr. peagu kõigi olulise-

Sisse- ja väljaveo tähtsamad ained. — Principal Commodities of Foreign Trade.

	Veebruar — February				1./1—28./11			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937
VALJAVEDU — EXPORTS.								
Üldse: — Total:								
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	5 501	2	598	1	11 745	5	1 211	3
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	2 265	1 923	2 074	1 523	7 574	7 137	3 934	3 494
Sellest: — thereof:								
Taravili — Corn	—	—	—	—	—	1 031	—	257
Kartul — Potatoes	616	638	37	38	4 627	3 163	320	205
Või — Butter	814	630	1 376	928	1 468	1 370	2 501	1 978
Munad — Eggs	83	—	5	—	112	—	7	—
1000 tk. ton.	5	—	—	—	6	—	—	—
Liha ja lihakaup — Meat and Meat Products	320	355	416	381	524	631	651	670
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	14 383	12 162	2 147	2 432	27 729	23 767	4 459	4 823
Sellest: — thereof:								
Toornahad — Hides undressed	84	48	150	111	121	79	230	154
Metsamaterjal — Timber Materials	1 744	2 113	184	208	4 535	4 930	437	390
Tselluloos — Cellulose	5 091	5 147	333	627	10 438	8 385	1 640	1 012
Lina ja -takud — Flax and Tow	310	823	313	961	1 134	2 118	1 135	2 351
Bensiin — Benzine	659	121	150	27	893	401	194	108
Põlevkiviõli — Shale-Oil	2 360	392	232	49	3 800	863	298	49
Kunstsaar — Artificial Horn	83	67	74	149	66	121	146	272
IV. Valmisraudused — Manufactured Articles	3 099	3 083	1 660	2 005	5 624	5 518	3 034	3 173
Sellest: — thereof:								
Vineer ja -toolipõhjad — Plywood and Chat-backs	1 418	1 291	349	289	2 633	2 595	935	573
Ajalehe- ja trükipaber — News- a. other Printing Paper	359	669	80	158	696	1 142	162	211
Puuv. lõng ja -niit — Cotton Yarn and Thread	122	172	842	474	236	247	652	670
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	106	116	868	416	157	158	462	563
Linane riie jäme — Linen, coarse	35	50	74	102	54	66	112	135
Džautriie ja -kotid — Jute Cloth and Sacks	125	148	72	82	227	230	127	127
Tsement — Cement	—	—	—	—	—	—	—	—
Tahvelklaas — Sheet Glass	170	139	21	24	236	240	40	42
V. Kallismetallid ja -kiivid — Precious Metals and Stones	—	—	—	—	—	0	—	3
SISSEVEDU — IMPORTS.								
Üldse: — Total:								
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	4	30	0	22	11	81	1	42
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	2 968	3 451	616	531	10 011	21 539	1 687	2 806
Sellest: — thereof:								
Heeringad — Herrings	310	213	84	44	646	318	192	66
Sool — Salt	—	405	—	7	356	821	9	16
Suhkur — Sugar	1 550	1 229	246	135	3 355	3 944	507	432
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	15 037	9 087	2 043	1 960	28 273	24 027	3 993	3 847
Sellest: — thereof:								
Toortubak — Tobacco unmanufact.	49	45	83	74	120	107	213	166
Toornahad — Hides undressed	161	171	212	216	311	276	418	358
Džaut — Jute	181	291	58	88	404	526	134	159
Puuviil — Cotton	427	515	464	677	934	1 027	1 026	1 367
VIII — Wool	9	29	32	100	37	34	124	147
Kivisüsi ja koks — Coal and Coke	4 098	3 374	83	56	12 191	9 624	264	162
Petrooleum — Petroleum	1 810	981	161	64	3 320	2 993	294	191
Bensiin — Benzine	354	399	40	44	540	1 028	60	105
Väetised — Fertilizers	4 984	1 540	309	115	5 229	2 247	319	142
Vävel puhastamata — Sulphur unpurified	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Valmisraudused — Manufactured Articles	4 788	5 260	4 463	3 696	9 158	11 646	8 904	7 491
Sellest: — thereof:								
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	5	11	55	102	12	14	107	127
Villane lõng ja -niit — Woolen Yarn and Thread	17	35	150	289	40	70	362	568
Kunstalidõng ja -niit — Rayon Yarn and Thread	20	22	101	100	37	44	191	198
Raud ja teras — Iron and Steel	1 064	2 347	304	335	2 433	6 172	698	991
Kummi ja k. kaup — Rubber and Rubber Goods	26	82	88	90	74	61	204	202
V. Kallismetallid ja -kiivid — Precious Metals and Stones	0	0	29	17	0	0	53	23

mate ainete väljavedu, arvatud välja vineer ja -toolipõhjad, millede müük välisturgudele kasvas väärtuselt 289 tuh. kr-lt 349 tuh. kr-le (20,8%). Ajalehe- ja trükipaberi väljavedu langes 128 tuh. kr-lt 80 tuh. kr-le (37,5%), puuvillalõnga ja -niidi 474 tuh. kr-lt 342 tuh. kr-le (27,8%) puuvillariide 416 tuh. kr-lt 308 tuh. kr-lt (26%) ja jämeda linase riide 102 tuh. kr-lt 74 tuh. kr-le (27,5%).

Sissevedu. — Imports.

Sisseveo alal näeme tõusu kõigis olulise- mais rühmades — eriti hoogus oli see valmissaaduste sisseveos — masinate ja metallkauba osas. Võrreldes m. a. veebr. kasvas valmissaaduste sissevedu 3,70 milj. kr-lt 4,47 milj. kr-le ehk 0,77 milj. kr (20,8%), toor- ja poolvalmisainete 1,96 milj. kr-lt 2,04 milj. kr-le (4,2%) ja toit- ning maitseainete sissevedu 531 tuh. kr-lt 616 tuh. kr-le (16,0%).

Valmissaaduste rühma kuuluvast 14. allrühmast osutas suurem osa tõusu. Ühes tublisti kasvanud jõu- ja töömasinate ning metallkaubaga hõlmas tõus õige elavalt ka elektrimasinate, -tarvete ja mitmesuguste muude aparatuuride ja instrumentide, keraamika ning muu mineraalkauba ning keemiltootussaaduste sissevedu. Võrreldes m. a. veebr. paisus jõu- ja töömasinate sissevedu 263 tuh. kr-lt 531 tuh. kr-le, seega enam kui 2-kordseks. Metallkaupade sissevedu suurenes 372 tuh. kr-lt 620 tuh. kr-le ja keraamika ning muu mineraalkaupade sissevedu 100 tuh. kr-lt 173 tuh. kr-le, seega mõlemad enam kui 1½-kordseks. Peagu sama võrra kasvas ka elektrimasinate ja -tarvete ning mitmesuguste muude aparatuuride ja instrumentide sissevedu (446 tuh. kr-lt 663 tuh. kr-le).

Toor- ja poolvalmisainete rühma olulisemate ainete sisseveos näeme võrreldes m. a. veebr. suuremaid muudatusi džuudi, puuvilla, kivisöe ja kooksi, petrooleumi ning väetiste juures, neist esimese 2 sissevedu osutas langust ja järgmisil tõusu. Kõige enam kasvas väetiste sissevedu — koguselt 1540 tn-lt 4934 tn-le ja väärtuselt 115 tuh. kr-lt 309 tuh. kr-le, seega koguselt kui ka väärtuselt ca 3-kordseks. Tugevasti

suurenes veel petrooleumi sissevedu — koguselt 981 tn-lt 1810 tn-le ja väärtuselt 64 tuh. kr-lt 161 tuh. kr-le, seega esimene ca 2 — ja teine ligi 3-kordseks. Kivisütt ja kooksi veeti sisse k. a. veebr. 4093 tn 3374 tn vastu m. a., kuna kivisöe ja kooksi eest maksti 83 tuh. kr. 56 tuh. kr. vastu m. a. seega koguselt 21,3% ja väärtuselt 48,2%, enam. Puuvillaimport, mis näitab k. a. juba teist kuud väikkest tagasiminekut, vähenes k. a. veebr. (võrreldes m. a. sama kuuga 515 tn-lt 427 tn-le (17,1%) ja väärtuselt 677 tuh. kr-lt 464 tuh. kr-le (31,5%).

Kaubarühmade osatähtsus väärtuselt

1. I—28. II 1937—38 (%).

Percentages of Separate Groups of Merchandises, According to Value of 1. I—28. II, 1937—38.

	Väljavedu Exports		Sissevedu Imports	
	1938	1937	1938	1937
I Elusloomad — <i>Animals, living</i>	0,6	0,0	0,0	0,3
II Toit-, maitseained ja joogid — <i>Food products, stim. and bever.</i>	31,1	30,4	11,5	19,7
III Toor- ja poolvalmisained — <i>Raw and Semi-Manufactured Materials</i>	35,3	42,0	27,3	27,1
IV Valmissaadused — <i>Manufactured articles</i>	21,0	27,6	60,3	52,7
V Kallismetallid ja -kivid — <i>Pre- cious metals and stones</i>	—	0,0	0,4	0,2
Kokku — <i>Total</i>	100	100	100	100

Toit- ja maitseainete sissevedu kasvas võrreldes m. a. veebr. peamiselt enam sisseveetud suhkru ja heeringate arvel. Suhkrut imporditi k. a. veebr. 1550 tn 1229 tn vastu m. a., kuna suhkru väärtus kasvas 135 tuh. kr-lt 246 tuh. kr-le, seega koguselt 26,1% ja väärtuselt 82,2%. Heeringate sissevedu suurenes 213 tn-lt 310 tn-le (45,5%) ja väärtuselt 44 tuh. kr-lt 84 tuh. kr-le (90,9%).

Aasta esimese 2 kuu kaubavahe- tuskäive kasvas võrreldes m. a. sama aja- vahemikuga 25,7 milj. kr-lt 27,3 milj. kr-le (6,1%), sellest sissevedu 14,2 milj. kr-lt 14,6 milj. kr-le (3,0%) ja väljavedu 11,5 milj. kr-lt 12,6 milj. kr-le (10,0%). Väl- javeo suurema juurdekasvu tõttu kahanes sisseveo ülekaal 2,7 milj. kr-lt 2,0 milj. kr-le.

Elksportitud kaupadest suurenes elusloo- made väljavedu 2 tuh. kr-lt 1,2 milj. kr-le

ja toit- ning maitseainete väljavedu 3,5 milj. kr-lt 3,9 milj. kr-le (12,6%), kuna toor- ja poolvalmisainete väljavedu kahanes 4,8 milj. kr-lt 4,5 milj. kr-le (7,5%) ning valmisaaduste väljavedu 3,2 milj. kr-lt 3,0 milj. kr-le (4,4%).

Imporditud kaupadest kasvas toor- ja poolvalmisainete sissevedu 3,8 milj. kr-lt 4,0 milj. kr-le (3,8%), valmiskaupade sissevedu 7,5 milj. kr-lt 8,9 milj. kr-le (18,9%), kuna toit- ja maitseainete sissevedu vähenes 2,8 milj. kr-lt 1,7 milj. kr-le (39,9%).

RAUDTEETEGEVUS 1937. a. — RAILWAYS IN 1937.

Pidev töus rahvamajanduses 1937. a. mõ- justas elustavalt ka raudteetegevust. Kuivõrd jõudus oli juurdekasv reisijate liikluses, ilmneb järgnevaist andmeist:

	1937	1936	± arv	±%
Reisijate üldarv	10 888	10 380	+ 488	+ 4,7
sellest: välisühendus	61	52	+ 9	+17,3
kohalik liiklus	10 807	10 328	+ 479	+ 4,6
I—II klassis	284	284	+ 50	+21,4
III klassis	10 584	10 146	+ 438	+ 4,3
Reis.-km. üldarv	337 437	312 598	+24 839	+ 7,9
sellest: I—II klassis	40 363	33 425	+ 6 938	+20,8
III klassis	254 084	239 368	+14 716	+ 6,1
elektrironges	42 990	39 805	+ 3 185	+ 8,0

Üldarvus suurenes reisijate liiklus 488 tuh. reisijat ehk 4,7%. Välisühendus osutus elavamaks m. a. 17,3% ja nimetamist väärrib II klassi kasustajate arvuline töus 21,4%. Vastavalt reisijate arvulisele kasvule suurenes ka reis.-km üldarv 24 838 tuh. ehk 7,9%. II klassi elavnenud reisijate liiklus põhjustas reis.-km töusu 6938 tuh. ehk 20,8%, kuna III kl. reis.-km arv piirdub 6,4%-se töusuga.

Pagasi veeti 7,7 tuh. tn mulluse 6,5 tuh. tn vastu ehk 15,6% enam. Suurenenud pagasi- koguse tõttu töusis ka tn-km arv m. a. 613 tuh-lt 675 tuh-le ehk 10,1%.

Maksulist kaupa veeti tuh.:

	1937	1936	± arv	±%
Tonne üldse	2 639	2 375	+264	+11,1
sellest: eksportkaubad	19,7	17,4	+ 2,3	+13,2
importkaubad	44,3	38,0	+ 6,3	+16,6
kohalik vedu	2 574	2 273	+301	+13,2

	1937	1936	± arv	±%
T.-km. üldse	264 808	231 089	+33 719	+14,6
sellest: eksportkaubad	3 363	3 586	- 203	- 5,7
importkaubad	3 211	9 077	- 5 866	-64,6
kohalikvedu	258 100	218 320	+39 780	+18,2

Veetud maksuline kaubakogus suurenes 264 tuh. tn ehk 11,1%, kuna sisemaa-veod, millised modustavad üldveost 97,5%-st osatähtsust, m. a. 95,7% vastu, suurenesid 301 tuh. tn ehk 13,2%. Väljavedu elavnes 2,3 tuh. tn. ehk 13,2%, kuna sisseveetud kaubakogus kahanes 38,7 tuh. tn ehk 46,6%. Suurenenud kaubakogus ja 1 tn keskmise veokauguse pikenedamine põhjustasid tn-km kasvu 33 719 tuh. ehk 14,6%.

Elavnenud veod põhjustasid ka tulude suurenemist (tuhuliikide järgi tuh. kr.):

	1936	1937	± arv	±%
Üldse	15 163	18 715	+1 448	+10,6
sellest: reisijateveost	5 601	5 190	+ 411	+ 7,9
pagasi- ja postiveost	547	510	+ 37	+ 7,3
kaubaveost	8 489	7 316	+1 173	+16,0
mitmesugune tulu	526	699	- 173	-24,7

Üldsummas laekus 1937. a. 1448 tuh. kr. ehk 10,6% enam e. a.-st. Reisijatevedu andis tulu 411 tuh. kr. ehk 7,9% ja kaubavedu 1173 tuh. kr. ehk 16,0% enam e. a.-st, millised moodustavad kokku 92,9%-st osatähtsust (mulluse 91,2% vastu) üldtuludest.

Raudteede eksploateerimine nõudis korralist kulu 13 613 tuh. kr. e. a. 12 401 tuh. kr. vastu ehk 9,8% enam.

RAUDTEETEGEVUS JAANUARIS 1938. A.

RAILWAYS IN JANUARY, 1938.

Raudteetegevus jaan. 1938. a. oli kõigil aladel aktiivsem e. a. samast kuust. Võrreldes reisijate liiklust, mäeme töusu reisijate kui ka läbisõidetud km arvus:

	1938	1937	±%	±% eelmise kuuga
Reisijate arv	929	851	+11,8	- 7,1
sellest: pikamaa-sõitjaid	419	352	+15,6	-18,6
lühimaa-sõitjaid	510	479	+ 6,5	+ 6,5
Reis.-km	28 725	20 602	+15,2	-16,6
sellest: pikamaa-sõitjaid	20 050	17 113	+17,2	-19,8
lühimaa-sõitjaid	8 675	3 489	+ 5,3	+ 7,0

Reisijate arv suurenes 98 tuh. ehk 11,8%, reis-km 3123 tuh. ehk 15,2%, millest pikamaa-reisijail on ca 7%-ne, reis-km 95%-ne osatähtsus.

Maksulist kaupa veeti jaan. tuh.:

	1938	1937	±%	±% eelmise kuuga
tn	202	180	+12,2	+9,8
tn-km	19 700	17 485	+12,7	+8,7

Veetud kaubakogus suurenes 22 tuh. tn ehk 12,2%, mis põhjustas ka tn-km tõusu 2215 tuh. ehk 12,7%. Elavamaks osutus vedu kitsarööpmelisel teel, kus veetud kaubakogus suurenes 26,0% ja tn-km 16,8%; laiarööpmelisel teel suurenes kaubakogus 6,9%, tn-km aga 11,5%, kusjuures tn keskmine veokaugus pikenes m. a. 104,6 km-it 109,0% km-le ehk 4,2%.

Elavnenud veod suurendasid tulude laekumist, milliseid esialgse kokkuvõtte järgi laekus tuh. kr.

	1938	1937	±%	±% eelmise kuuga
Üldse	1 184	982	+20,6	-1,5
sellest: reisijateveost	402	346	+16,2	-22,4
pagasiveost	26	22	+18,2	-85,0
postiveost	103	103	—	—
kaubaveost	623	486	+28,2	+0,8
mitmesug. tulu	30	25	+20,2	+30,4

Üldsummas laekus tänavu jaan. 202 tuh. kr ehk 20,6% enam mullusest. Eriti aktiivne oli kaubaveotulu laekumine, mis ületab e. a. 137 tuh. kr ehk 28,2%, moodustades üldtuludest 52,6%-st osatähtsust m. a. 49,5% vastu. Kaubaveotul laekuva tulu tõus oli palju elavam kaubakoguse, samuti ka tn-km tõusust, mis on seletatav kallima veotariifiga veetava kauba veo elavnemisega. Järgmiseks tähtsamaks tululiigiks oli reisijateveost laekuv tulu, mis ületas m. a. sama kuu 56 tuh. kr ehk 16,2%, moodustades üldtuludest 34%-st osatähtsust mulluse 35,2% vastu.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

■ Tantsu, Teguri 45 asuva ja N. Kodasov'ile kuuluva õõsklaasivabrikule töötamisloa andmisest keeldus Majandusminister, rajades oma otsuse RT Nr. 66 — 1937. a. art. 566 avaldatud Vab. Val. otsusele, millega keelatud uute klaasivabrikute asutamine kuni 1. VIII 41. a. ja Tööstusseaduse § 14, mille põhjal ei saa loata tegutseda vabrikud, kes on tegevuseta seisnud üle aasta viimase poolteise aasta jooksul, ja kuna N. Kodasov'i vabrikul puudub üldse tegevusloa, ei saa juriidiliselt tunnustada, et tema töötauks.

Selle otsusega ei rahuldunud vabriku omanik ja esitas kaebuse Riigikohtule, paludes Majandusministri otsuse tühistamist. Riigikohus, vaadates läbi kaebuse, jättis kaebuse tagajärjeta, ühinedes Majandusministri otsuses toodud motiividega.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

■ S. Racheltsik'ule, Tallinnas, Rataskaevu 9 sisseseatud riie- ja rõivastöökodas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 50 töölisi. Valmistatakse mitmesuguseid rõivastusemeid, peamiselt naistemantleid.

■ S. Katsev'ile, Tallinnas, Tartu m. 75 kaalutööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölisi. Jõuandjaks 1,5 hj. elektrimootor. Valmistatakse igasugu kaale.

■ A. Kadarik'ule, Soo 22 asuva puutööstustöökoja suurendamiseks ja täiendamiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 17 hj. Valmistatakse igasugu ehitusosi, mööblit ja ruumide sisustusemeid.

■ A.-s. Tallinna paberivabrik E. J. Johanson, Tallinnas, Maakri 25 asuva paberivabriku laiendamiseks pleegitamisosakonna sisseseadmiseks, mis on vajalik mitmesuguse kvaliteetpaberi valmistamisel. Osakonnas leiab tööd 3 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 44 hj.

■ K. Herodes'ele, Tallinnas, Viljandi 9 asuva saeveski ümberkorraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölisi. Jõuandjaks 20 hj. lokomobiil. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali.

■ P. Allas ja O. Viisaar, Tallinnas, Tatari 5 tislari ja sadulsepatöökodas sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölisi. Jõuandjaks 2,5 hj. elektrimootor. Valmistatakse

takse mitmesuguseid tiseri- ja mööbel- ning sadulsepatöid.

■ L. ja A. Vares'ele, Paasvere vallas, Viirumaal, asuva jahu- ja saeveski ümberkorraldamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 30 töelist. Jõuandjaks lokomobiil ja aurumasin koguvõimega 65 hj. Jahvatatakse igasugu teravilja, valmistatakse ehitusmaterjali ja puhastatakse toorlina.

■ R. Remtehr'ile, Käärü vallas, Järvamaal, jahu- ja saeveski ümberkorraldamiseks ja sisseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töelist. Jõuandjaks 25 hj. lokomobiil. Jah-

vatatakse igasugu teravilja ja valmistatakse ehitusmaterjali.

■ O.-ü. R. Sergio ja Ko, Tallinnas, Paljasaare teel 68 asuva kriiditööstuse ümberkorraldamiseks ja sisseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 25 töelist. Jõuandjaks 7 hj. elektrimootor. Valmistatakse ehituskriiti.

■ R. Anipajo'le, Tallinnas, Vene 11 lukusepatöökoja sisseadmiseks. Töökojas leiab tööd 5 töelist. Jõuandjaks 3 hj. elektrimootor. Valmistatakse igasugu lukusepatöid.

LAEVANDUS

TALLINNA SADAM VEEBRUARIS K. A. TALLINN HARBOUR IN FEBRUARY, 1938.

Veebruar on tavaliselt laevasõidu poolest vaiksemal kuid. Nii näemegi veebr. Tallinna sadama tegevuses tagasiminekut võrreldes jaan.:

	Välissõidust saabus		väljus	
	veebr. jaan.	veebr. jaan.	veebr. jaan.	veebr. jaan.
Laevu maht net. rgt.	50 337	63 458	41 252	60 307
Kaupu tn.	23 572	24 000	18 686	22 461
Reisijaid arv	698	875	759	950

Tallinna sadamas k. a. veebr. läbikäinud maht jääb maha eelmisest kuust 25,9%, on aga suurem 43,7% e. a. veebr. Kaupade läbikäik ulatus veebr. 42 258 tn-le, mis on väiksem eelmisest kuust 9,1% väljaveo arvel, kuna sissevedu jäi peagu endisele tasemele. Väljavedu vähenes peamiselt metsamaterjali arvel, mis on kaalult tähtsamad

kaupu väljaveos. Sisseveos on kaalu järgi tähtsamaks kaubaks kivisüsi.

Sisse toodi kaupu peamiselt eesti, saksa ja briti laevadel. Eesti laevade osatähtsus oli 44,8%, saksa — 28,5% ja briti — 14,7%. Väljavedu toimus samade riikide laevadel nagu sissevedugi, ainult osatähtsus oli teisugune, esikohal oli saksa lipp 35,1% osatähtsusega ja teisele kohale jäi 26,3%-ga eesti lipp.

Tänavu 2 kuu jooksul on kaupade vedu laevadel Tallinna sadama kaudu suurem kui e. a. Läbikäik tänavu ulatub 88 719 tn e. a. 76 167 tn vastu, seega enam 16,5%.

Reisijate vedu laevadel on talvekuul väike. Veebr. käis Tallinna sadamast läbi ainult 1457 reisijat. Reisijate läbikäik tänavu 2 kuu jooksul oli 3282 e. a. 2541 reisija vastu.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võituruseisundi kujunemises m. n. võis märkida rahulikku põhijoont, kusjuures hinnad püsisid e. n. tasemel. Eesti võihinnaks noteeriti Manchesteris 118—120 š cwt, mis on võrdne e. n. hinnaga. Londonist saadav hind näitas aga paranemist, tõustes samale tase-

mele nagu Saksast saadav hind. Vastavalt välituruseisundi ja väljaveetud võikoguste vahekorra kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõihinnaks 161 s. kg. m. n. 160 s. vastu. Turutendents rahulikum. Võituruseisundi edasise arengu kohta tu-

leb tähendada, et väljavaated on üldiselt rahuldavad, kuigi tuleb arvestada hooajalist turunõrgenemist kevadkuul. Viimast asjaolu näib parandavat Euroopa võitoodangu vähenemine võrreldes e. a.

Võitoodangu kujunemine Uus-Meremaal näitab sesoonset vähenemist, kusjuures kontrolljaamadesse sissetulnud võikogus oli veebr.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib kindel tendents. Eesti peekoni kõrgemat sorti noteeriti Londonis endiselt 93 š tsn. Hinnas langesid ainult madalamad sordid, kuna rasvasemate peekonikilgede järele on nõudmine nõrgenenud. Inglise on valitsus avaldanud oma kava sealepingute suhtes. Inglise seakasvatajaile kindlustatakse ca Kr. 1.24 per kg. 3 aasta jooksul. Kui söödakulud tõusevad, tõuseb vastavalt hind ja ümberpöördukt. Esimesel aastal tahetakse sõlmida lepinguid seakasvatajatega 2 100 000 seale, teisel aastal 2 400 000 seale ja 3 aastal 2 500 000 seale. 1937. a. müüsid inglise seakasvatajad peekonitööstusile ca. 1 900 000 siga. Seega tahetakse Inglise kolme aasta

15% väiksem kui m. a. samal kuul. Käesoleva tootmisaasta esimese 7 kuu jooksul on võitoodang vähenenud 5%. Ühtlasi oli ka veebr. lõpul võitagavarade seis Uus-Meremaal madalam kui m. a. samal ajal. Austraalias ületab seevastu k. a. võitoodang tunduvalt m. a. sama aja.

jooksul tõsta oma toodangut ca. 600 000 sea võrra. See moodustab ca. 12% inglise peekoni aastakontingendist.

K. n. maksavad eksporttapamajad peekonisigade eest endiselt järgmisi hindu:

Tapakaagud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg.	87	82		
55,5—59 "	82	78	Siseturu hinnad.	
72,5—79 "	82	78		
75,5—80 "	78	74		

ja elussigade eest:

90—120 kg. eluskaal	60 s kg.
121—160 " "	65 " "
üle 160 " "	60 " "

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. oli veiste pakkumine talvise aja kohta keskmise. Nõudmine nõrgenes üsna tunduvalt, peamiselt vasikapakumise-hooaja ja vasiikaliha odavuse tõttu.

Suurmüügil maksus veiseliha: suuril pullel, rammusail 53—54 s. ja keskmisil 51—53 s. kg.

Väiksemate pullide liha: rammusail 52—53 s., keskmisil (eksport) 52—53 ja lahjadel 49—51 s. kg. Eluskaalu järgi turustati pulle 27—30—32 s. kg.

Lehma- ja härjaliha nuumatuil 55—58 s., rammusail 48—52 s., keskmisil 43—46 s. ja lahjadel 40—43 s. kg. Eluskaaluhinnad lehmadel 21—25—34 s. kg.

Mullikaliha (elusk. 120—300 kg.) nuumatuil 55—58 s., rammusail 52—53 s., keskmisil 51—52 ja lahjadel 40—43 s. kg. Mullikate eluskaaluhinnad 22—26—34 s. kg.

Turustades veiseid lihakaalu järgi, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb eeltoodud liha-kg. hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde keskmiselt 12 s.; nii saame n.n. tapakaaluhinna.

Vasikate pakkumine suur. Nõudmine rahuldav. Suurel arvul ostab praegu tapetud vasikaid konservide valmistamiseks „Lihaeksport“, mis omakorda vähendab turul hooajalist pakkumispinget ja väldib vasikate hinna liiga madalale langemist.

Nädala keskmiselt maksusid tapetud vasikad ühes nahaga, kuid ilma peade-jalgadeta: vanemad, nuumatud vasikad 55—65 s., rammusad 48—53 s., keskmised 45—48 s. ja lahjad 43—45 s. kg. Elusvasikate hinnad 25—30—40 s. kg. Tendents nõrgenemisele.

Lammaste pakkumine väike. Nõudmine eluslammastele elav ning tapetud kaubale keskmise.

Tapetud lambad ilma nahata maksusid: rammusad 60—70 s., keskmised 55—60 s. ja lahjad 50—55 s. kg. Eksportlambaliha-noteering tõusis 5 s. kg. Nii maksus eksportlambaliha headuse järgi 100—105 s. kg. Eluskaaluhinnad franko saatejaam 44—47 s. kg. Tendents kindel.

Sigu keskmiselt. Nõudmine samuti kesk-

mine. Hinnad püsivad juba kauemat aega peagu ühtlane — 75—80 s. tapetud sea-kg. M. n. maksusid tapetud sead: noored sead 77—80 s., lihasead 74—77 s., suured rasvasead 72—74 s. ja vanad emised 67—70 s. kg. Elussigade hinnad 60 s. piires kg. Tendents püsiv. Nahkade hinnad. Veisenahad tervelt I sort 70 s. ja II sort 10% odavam, s. o.

63 s. kg. Teise sordi hulka kuuluvad nahad, kus naha kohta on üle 4 tõuguaugu. Vasikanahad tervelt 3.75 kr. kg. Suuremad nahad üle 3,5 kg. — kr. 1.10 kg. Lambanahad 2.50—3.75 kr. tk., ning hind sõltub peamiselt villa pikkusest. Hobusenahad raskusega alla 17 kg. — 8 kr. ja raskemad — 12.50 kr. tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade liikumine välisturul näitas m. n. edasi langussuunda. Pehmeite ilmade tõttu on munatoodang Lääne-Euroopa kanakasvatatusmais näidanud tunduvalt suurenemist, mille tagajärjel ka munahindade tase välisturul on langenud alla m. a. sama aja taset. Üldiselt võib arvestada praegust munahinnataset välisturul ca. 20% madalamaks kui m. a. samal ajal.

Kuna kindlustatava hinna kujunemises puudus selgus, jäeti munahinna noteerimine

meil m. n. reedel ära. Arvestades aga praegu üldist seisundit munaturul, pidanuks eksportkui ka siseturumunade hinna noteering olema madalam eelmisest.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s. paar:

Tallinnas	9—12	Valgas	9—11
Tartus	9—12	Rakveres	12—13
Viljandis	9—10	Narvas	11—13
Pärnus	9—11	Haapsalus	8—10

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad endisel tasemel. Nii noteeriti 21. skp. Börsikomitees Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 13 s l ja müügil piimatööstustele 12 senti liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 s l ja müügil piimatööstustele 10 senti liiter. Põllutöökohta tulnud linnaümbruse karjakontrollühingute teadetel on piima järgi nõudmine hea.

Väikemüügil maksus piim linnades piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	18—19	—	15—16	13
Tartu	14—16	12—13	—	10—11
Narva	15	—	—	11
Pärnu	17—18	13	—	12
Rakvere	15	—	—	11
Viljandi	15	—	—	12
Valga	15	—	—	10—11
Võru	—	—	—	10—12
Haapsalu	—	—	10	8—9
Petseri	—	—	—	8—10

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljaturul nõudmise poolel valitseb endiselt loodus, kuna müüjate poolel on märgata P.-Ameerika pakkumise suurenemist. Kuna ka praegune talinuiseseisund on P.-Ameerikas kui ka Euroopas rahuldav ja aasta tagasi samaaegselt seisust parem, peaks tugedes toodud eeldusele tänavune kõikus ületama nulluse ja aitama omajagu suurendada aastartervitusest ülejäävaid tagavaru. Neile turgu nõrgestavale asjaoludele liitub veel hiljutine P.-Am. Ühendriige valitsuse korraldus, millega kaotatakse alles mõne kuu eest kehtima-

pandud suvinisukasvupindade laiendamise keeld tänavu kevadeks. Seega on jäetud põllupidajatele täielik vabadus suvinisukülvipindade korraldamisel, ja nagu võib arvata, kasustavad nisukasvatavad antud soodustust kevadel suvinisukülvipindade laiendamiseks.

M. n. keskmised teraviljahinnad langesid madalamale nädal varem olnud tasemest ja olid tähtsamail teraviljabörsidel kr. kv. (sulgudes e. n. keskmised noteeringud):

Rukis: Chicago 9.75 (9.88), Winnipeg 10.59 (10.86), Hamburg 16.75 (16.85).

Nisu: Chicago 11.64 (11.74), Winnipeg 15.88 (15.91), Hamburg 21.59 (21.64), Liverpool 13.98 (14.54).

Mais: Chicago 8.46 (8.35).

Kuna kevadine seemendusae ei ole enam kuigi kaugel, tunnevad põllumehed juba nüüd huvi seemneviljaga seosesolevate küsimuste vastu. Üksikute viljade järele on nõudmine seemneturul suurem kui suudetakse rahuldada oma maa seemnest. Eriti terav on seemneodra puudus. Samuti on näha ette ka mõnedes rajoonides puudust kaeraseemnest. Kuna oma maa seemnetagavarad ei ole küllaldased rahuldama tekkivat nõuet, otsustas „Viljasalv“ tuua sisse 2000 tn otri ja 500 tn kaeru.

Teiseks otsustas tösta „Viljasalv“ väljamüüdava rukki hinda 1 s. kg-lt, kusjuures uueks hinnaks kujunes 17 s. senise 16 s. vastu. Kuna keskmiseks kokkuostuhinnaks oli rukkil 16,3 s. kg, millele lisandusid tehnikud kokkuostu- ja säilituskulud ning vilja alla pandud kapitali protsendinõudlus, jäi väljamüüdav hind allapoole omahinnast ja „Viljasalv“ oli sunnitud toimima rukkimüüki siseturgu kahjudega. Kuna kapitali protsendinõudluse ja hoiukulude juurdetulekul ei ole mõeldav kevadel toimida müüki sama hinnaga nagu sügisel, ongi vastav asjaolu tingimuseks, millele rajaneb praegune rukkihinna tõus. Uue hinna juures jäävad tempelmargi-

LINATURG. — FLAX MARKET.

Tagasihoidlikkus, mis linaturul algas veebruaris, kestab praegugi veel. Vahepeal küll ennustati elavnemist, kuid seni pole selles asja saanud.

Linahinnad, eriti monopolimaade linadel ei ole aga selle aja kestel langenud, küll on aga teatud määral nõrgenenud teiste maade linahinnad.

Linahinnad Šotis.

	16.III 39	9.III 38
Võru-Petseri R.	£ 70—71	£ 70.10—71.—
Pärnu ülepuhastatud R.	£ 69—70	£ 70 —71
Pärnu takk I sort	£ 59—54	£ 54 —55
Läti Livoonia R.	£ 73—74	£ 74 —74,10
N.S.V.L. kasteloo IV gr. I sort	£ 85—86	£ 85 —86

Linase lõnga ja riideturul on seisukord vaikne, mis ei võimalda ka linaturul elavnemist.

PÕLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas		1938. a.	1937. a.	1936. a.
	14./III 20./III 1938	7./III 13./III 1938	1./I kuni 20./III	1./I kuni 21./III	1./I kuni 22./III
VOI (tonni) Butier (tons)	183,0	159,6	1760,9	1801,9	1257,1
Sellest:					
Saksa	83,7	41,3	651,7	700,2	531,8
Inglise	99,1	118,2	1104,6	726,8	624,2
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	180,4	36	328,0	—	45
Sellest:					
Inglise	180,0	36	327,6	—	—
Saksa	0,4	—	0,4	—	44
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	42,5	46,0	422,5	506,8	535,1
LINA (tonni) Flax (tons)	301,8	232,6	1684,9	2390,5	2478,1
Sellest:					
Inglise	202,4	127,3	1066,1	824,3	1395,2
Belgiase	—	—	—	110,2	20,6
Soome	20,9	—	91,8	151,9	291,5
Saksa	—	—	4,9	743,8	90,8
Prantsusse	78,5	95,1	319,9	491,8	598,0

kulud „Viljamonopoli“ kanda, kuna senise hinna juures tasus viimased ostja.

Väikemüügihinnad üksikul turgudel jäid enam-vähem e. n. tasemele. Rukkist maksti 15—20 s. kg, nisust 20—25 s. kg, odrast 17—20 s. kg, kaerast 13—18 s. kg, rukkijahust 17—20 s. kg ja sepikujahust 27—34 s. kg.

Linahindade noteerimiskomisjon oma koosolekul Tallinna börsil 18. skp. noteeris linakokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu sentides kg-lt.

Võru- ja Petserimaal Mujal Eestis

R	111	109
ED	102	100
D	98	91
OD	84	82
LOD	75	73
H	66	64
Takk I sort		73
Takk II sort		69
Takk III sort		53
Ehitustakk		17

Tendents: selgusetu.

Lina turule toomine siseturul on endiselt elavusetu.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Tallinna turg on aedviljade poolest juba rikkalik. Soojade ilmadega tuuakse müügile rohkesti köögivilja, on näha ka üsna palju värsket köögivilja, eriti redist. Redisehind on kiiresti langenud 60 s-lt 18 s. kimp. M. n. ilmus müügile esimesi värsked kurke ja spinatit. Vjäsniškovi laadi kurgist nõuti 19. III kuni 130 s. tk., spinati-kg. kuni 8 kr. Teiste varaste köögiviljade ja vana köögivilja hinnad võrreldes m. n. hindadega on jäänud peagu endisiks. On langenud jõhvicate hind umbes 5 s. kg-lt ja tõusnud mäerõikahind.

Õuntepakkumine on jäänud juba väike-seks. Hästisäilinud suurist sibulõuntest nõutakse 75 s. kg., paide taliõunast ja teisist punaseist sortidest — kuni 85 s. kg.

15. III alandati sisseveotolli lõunamaisilt puuviljadelt 50%, õuntelt ja pirdidelt 73%, misjärgi toll kg-lt kujunes järgmiseks: apelsinid ja mandariinid 10 s., sidrunid 5 s., viinamarjad 37½ s., banaanid 15 s., ananasid 150 s., õunad ja pirdid 40 s. Erimaks, mis läheb Põllutöoministeeriumi kaudu kodumaa-alanduse edendamiseks, jäi endiseks, nimelt viinamarjadelt, ananasidelt ja banaanidelt 20 s. kg., kõigilt teisilt puuviljadelt — 10 s. kg. Välistuuvilja hind on jäänud väikemüügil siiski endiseks, apelsinidel on isegi tõusnud, kuna on toodud sisse suuremaid ja parema kvaliteediga kaupa. Importõride andmel olevat välispuuvilja hind vahepeal tõusnud, tollialandus mõjustab aga kg-hinda vähe, arvatud välja õunad ja pirdid.

Apelsinidest nõuti Tallinna turul 21. III kuni 28 s., m. n. oli kõrgem hind kuni 25 s. kg. Viinamarjade kg. maksus kauplusis 4 kr. Rohkesti pakutakse ka juba lilli. Tulbiõitest nõutakse 20—25 s. tk., nartsissidest 8—10 s. tk., hüatsintidest 65—100 s. tk., tsineraariaist 75—100 s. tk.

18. III noteeriti aedsaadusile järgmised hinnad: Sigurid, ekspordkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt 19 s. kg. Tendents vaikne.

Sibulad, ekspordkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt 28 s. kg. Tendents kindel.

Konservkurgid, ekspordkõlblikud, ca. 5 kg. plekknõu Kr. 2.60. Tendents püsiv.

Võrreldes eelmise noteeringuga 4. III on tõusnud sibulate hind 2 s. kg-lt ja konservkurkide hind 40 s. 5 kg-lt plekknõult ehk umbes 8 s. kg-lt. Sigurite hind jäi endiseks. Järgmine hindade noteerimine toimub 1. IV.

Tallinna turul maksusid väikemüügil 21. III:

Õunad	40—85 s kg.	Jõhvikad	35—40 s kg.
Sibulad	43—50 " "	Mäerõigas	200—250 " "
Murulaugusibul.	100 " "	Salat	500 " "
Peakapsas	10 " "	Spinat	600—800 " "
Hapukapsas	10—15 " "	Rabarber	125—150 " "
Porgandid	10 " "	Redis	18—25 s kimp
Peedid	12—15 " "	Murulaugupeal.	4—5 " "
Kaalikad	8—10 " "	Petersellilehad	4—5 " "
Kõrvits	15 " "	Roheline sibul	4—5 s tk.
Seller	30—35 " "	Värsked kurk	100—130 " "
Petersell	30—35 " "	Konservkurgid	3—7 " "
Petersell roheliste		Apelsinid	10—28 " "
pealsetega	40 " "		

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. andis Pärnu lahe kalastus rahuldav ahvenasaake. Peipsi toodangus esines samuti rahuldavalt ahvenat, latikat ning väiksemal arvul ka teisi kalasorte, kuna kohasaak kujunes kõikjal nõrgaks.

Kalasaagi suurenemine mõjus kalakauba väljaveole.

Nädala kestel veeti välja kala ja kala-kaupu 19270 kg., sellest ahvenat 10300 kg., koha 2450 kg., latikat 3850 kg., haugi 930 kg. ning kalakonserve 1740 kg.

Väljaveetud ahvena koguses esines võrdses osas Pärnu lahe kui ka peipsi ahvenat.

Pärnu lähel maksti kalureile ahvenast 25—28 s. kg.

Ahvenat läks Soome ca. 6000 kg. ja Rootsi 4300 kg.

Latikat — Soome, koha Rootsi.

Haugi — Inglise 650 kg., Rootsi 270 kg., Kalakonserve: kilu, võrtsitatud — Saksa 900 kg., sprotte õlis — Tšehhoslovakkiasse 770 kg. ja Ungarisse 70 kg.

Siseturu-kalakaubandus. Müügile tuleb järjest suuremal kogusel mitmet sorti ja hea kvaliteediga värsket kala, mistõttu kaubitsemine muutub järjest elavamaks.

Lähemaiast rannikvetest toodud elusahvenat müüdi 65—70 s. kg. Sisevete ahvenat oli müügil mitmes suuruses: väikesed 15—20 s. kg., keskmised ja suuremad 25—35 s. kg. Kaup

kaugemaa transpordi ja halva pakkendi tõttu tunduvalt nõrgema kvaliteediga.

Latikat võrdlemisi hea kvaliteediga, müügihind: suuremad 50—65 s. kg., väikesed ja keskmised 40—50 s. kg.

Tallinna turule tuli nädala kestel partii hea kvaliteediga linaskeid. Müügihind 80 s. kg. Kõrge hinna tõttu jäi osa kaupa realiseerimata.

Koha müügil vähe, hinnad veidi tõusnud. I valiku kohast mõuti kuni 140 s. kg.

Ka Tartu kalahallis valitses elavam tegevus. Müügil rohkesti ahvenat 5—30 s. kg ja järvetinti 15—20 s kg ning teisi kalasorte.

Räimekaubandus. Kuigi merel kestavad ebosoodsad kalastusolud andis m. n. avamere-kalastus paiguti parimaid saake. Naissaare rannikvetest tuli peagu igal päeval kuni 3000 kg räimi, millest ülesostjad Tallinna sadamas maksid 21—23 s. kg. Laupäeval tuli Tallinna turule ka Saaremaa rannikvetest ca 3000 kg räimi. Kolga lahes ja Viru rannikvetes oli räimesaak nõrk. Väiksemaid koguseid tuli ka Viimsi-Suuropi püügirajoonist. Tallinna turul müüdi räimi 23—25 s. kg. Tartus kalahallis 25—35 s. kg. Narvas, kauba vähesuse tõttu 30 s kg.

Kilu müügil vähe, hind püsis 45—50 s. kg.

Turske endiselt rohkesti. Hinnad kala suuruse ja kvaliteedi järgi. Suured tervelt

15—17 s. kg, keskmised 17—20 s. kg, lõigatult 20—30 s. kg.

Suitsukala-kaubandus. Soojemate ilmade tõttu valitses ka suitsukala järele elavam nõudmine. Suitsuräimi müüdi 10—12 s. kümme, suitsukilu 8 s. kümme, suitsuahvenat kuni 120 s. kg, latikat kuni 150 s. kg, siiga kuni 200 s. kg, angerjat mitmesuguse kvaliteediga 200—300 s. kg, suitsulõhe 6—10 kr. kg.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s. kg.

	Tallinn 19. III	Tartu 19. III	Narva 18. III
Iherus (mereforell) värsk	250—350	—	—
Angerjas	200—300	—	—
Koha, I valik	110—140	95—110	—
Koha, II valik	90—100	80—90	—
Siig	80—120	90—100	—
Haug	45—65	30—50	—
Laiikas	40—65	25—65	25—50
Ahven, mere	45—70	—	—
Ahven, järve	15—35	5—30	15—35
Linask	75—80	60—70	—
Luts	45—50	30—35	—
Särg	25—30	15—20	—
Säinas	35—40	20—30	—
Kiisk	—	18	—
Tint, järve	25	20	25
Räim	23—25	30	30
Kilu	45—50	—	—
Tursk	15—30	—	35
Leat	45—50	—	—
Teib	—	20—25	—

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,
15. märtsil 1938. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve: kuld: rahas ja kangides 34 219 362,02 välistraha 17 163 186,05	1. Põhikapital — Capital 5 000 000,—
2. Vahevara — Subsidiary Coim. 1 493 546,77	2. Tagavarakapital — Reserve Fund 1 080 455,23
3. Sisevekslid: — Home Bills: kaubavekslid 8 285 898,10 põllumajandusl. 1 862 085,80 metsatööstusl. 71 840,08 10 219 273,48	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities: a) pangatähed liikvel 48 416 991,— b) jooksvad arved: valitsuse 21 245 052,50 pankade 9 381 469,41 teised 2 730 655,17 33 337 177,08
4. Laenud: — Loans and Advances: valitsusele — teistele *) 11 490 549,90	4. Muud passivad — Other Liabilities 15 168 035,59
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable Property and Equipment 3 425 953,80	
6. Muud aktivad — Other Assets 24 985 786,93	
<u>102 997 658,90</u>	<u>102 997 658,90</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 62,85 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 981 209,72
Includes Ekr. 981,209.72 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LÄTI. Läti „Bacon-Expordi“ tegevus. — *Activity of Latvian „Bacon Export“.*

A/S. Bacon-Export ostis tootjailt 1937. a. kokku 192 225 siga, 7588 veist, 7851 vasikat ja 1407 lammast; samal ajal eksportis nimetatud selts elussigu 81 964 tk, peekonit 1929 tn, liha 622 tn, rasva 212 tn ja liha-jätteid 116 tn. Seega oli a/s. Bacon-Export suurimaks eksportöriks nende kaupade alal.

Tunduvalt tõusid m. a. põllumeestele makstavad hinnad. 1 kg eluskaalu eest maksti si-gade ostul 0,58 latti 1935. a.; 0,62 latti 1936. a. ja 0,83 latti 1937. a.; veiste eest vastavalt 0,24, 0,26 ja 0,29 latti; vasikate eest 0,32 latti, 0,35 ja 0,43 latti; lammaste eest 0,24 latti, 0,27 ja 0,33 latti.

Käsitööstus Lätis. — *Latvian Handicrafts.*

Läti käsitöö ja tööstuse loendusel arves-tati käsitöö-ettevõtteks kõik säärasead, mil-ledes on vähem kui 5 palgalist tööjõudu ning millised ei kasusta mehaanilist jõudu. Selle osituse kohaselt oli Lätis 1935. a. 8648 tööstusettevõtet 107 382 töötajaga ning 41 096 käsitöö-ettevõtet 54 827 töötajaga.

Eriti võib märkida, et käsitöö-ettevõtetest töötab umbes $\frac{1}{4}$ ühegi palgalise tööjõuta. Nimelt tuleb 100 käsitöö-ettevõtte kohta sääraseid, millised töötavad palgalise töö-jõuta — riietumis- 86, ehitus- 82, metalli- 80, puu- 77, naha- 74, tekstiil- 74, trüki- 68, keraamika- 48 ja toitainete- 43.

Loomakauplemise korraldamine Lätis.

Organisation of Livestock Trade in Latvia.

Vahelkauplemise piiramiseks kavatakse seada sisse loomaturud suurimate raud-

teejaamade juures. Selliseid loomaturge on nähtud ette 110.

SOOME.

Soome viljaturg. — *Finnish Grain Market.*

Soome viljaturg oli viimasel ajal vaikne, kuid rukist on veel müügil. Riigi viljakon-tor ja suurveski on ostnud senini viimasest lõikusest ca 45 000 tn, mis on võrreldes va-remate aastatega suur kogus. Rukki jahva-tamis-% on praegu 40 (nii palju peab jahus olema soome rukist) ja see jääb esialgsete arvutuste järgi pisima pikemaks ajaks.

Nisumüük on nõrk ja olukorda raskendab veel omavaheline võistlus siseturul. Oma

nisu oleks veel müüa, kuid veskid on ostu-dega tagasihoidlikud, sest maailmaturgudel on hinnad langemas. Odrapakkumisi on olnud piiratud koguseis, kuid esialgu ei ole olnud ka suuri nõudmisi. Kaera on veel müügil.

Riigi Viljakontor on edasiseks lõpetanud kaera- kui ka odraostud. Samuti on ostetud valmis Riigi Viljakontori poolt tarvilik hei-natagavara.

Olukord juustuturul. — *Cheese Market Conditions.*

Siseturul on juustutarvitus kasvamas ja müügitulemused kõigiti rahuldavad. Keva-deks oodatakse veelgi nõudmise kasvamist. Ladud on väikesed, kuid kõiki juustusorte on saada.

Välisurgudel on juustumüügi võimalused viimasel ajal ebakindlad hindade kõikumise tõttu. Suuremaid koguseid on saadetud Belgi-asse ja P.-Ameerikasse, kuid P.-Ameerikas

on omajuust läinud odavamaks ja seetõttu on alandatud hindu ka Šveits. Soome juus-tu hindade on püütud hoida endisel tasemel. Näivõrd, kui õnnestub müüa juustu teisisse riigesse, mis läheb preemia alla (P.-Ame-rikasse eksporditavalt ei maksta preemiat) on väljaveateid hindade säilitamiseks. Väik-semaid koguseid on saadud müüa Poola ja Tšehhoslovakkiasse.

Aknaklaasi valmistamise ulatus. — *Window-glass Manufacturing.*

Remontitööde ettevõtmiseks vabrikus korraldamiseks katkestas „Lahden Lasitehdas O/y“ 26. II aknaklaasi valmistamise tööd 4–5 kuuks. Praegu on ladud tulvil valmis kaupa.

Remontitööde lõpetamisel, mis on nähtud ette juuniks, tõuseb vabrikus toodanguvõime

150 000 kastile aknaklaasi aastas. Et Soome tarvidus on normaalselt 90 000–100 000 kasti aastas (1937. a. 140 000 kasti ning välismaalt toodi 24 000 kasti), arvatakse, et edaspidi peaks jätkuma oma klaasi. Uute masinatega saavad valmistada ka 2,2 m laiusi aknaklaase.

Paberipuueksport. — *Exports of Pulp Wood.*

1936. a. juulis asutatud valitsuse erikomitee paberipuueksporti reguleerimis- ja selle järelevalve korraldamisküsimuse selgitamiseks ei ole veelgi lõpetanud oma tööd ja on võimalik, et komitee ei võtagi enne lõplikke seisukohti, kui on selgunud praegu käimasoleva üleriikliku metsahindamise tule-

mus. Neid kokkuvõtteid oodatakse umbes aasta pärast.

Senini on erikomitee kogunud materjale ka Rootsi ja Norra kohta ja koostanud võrdlustabeleid asja arutamiseks. Lõplike seisukohtade võtmiseni on aga oodata erikomiteelt ettepanekuid paberipuueksporti ajutise reguleerimise kohta.

Uus juustuladu Helsingis. — *New Cheese Storage at Helsinki.*

Valio'l on kavatsus ehitada Helsingis suurem ladu juustusäilitamiseks. Ehitusega alatakse nii pea, kui joonistused on valmis ja loodetakse jõuda valmis veel k. a. jooksul.

Senini olid Valio'l juustusäilitamiseks Helsingis üüritud laduruumid, kuid need jäid uutesse ehituskruuntidesse. Valio uues laos oleks ruumi ca 20 000 juustule.

Kartulitööstuse tegevuse uurimine. — *Inquiry into Potatostarch Industry.*

Põllutööstusteeriumi ülesandel sooritab Pellervo Seura lähemal ajal soome kartulijahutööstuse tegevuse uurimise, kontrollides sel alal ettetulnud kaebusi väärnähtuste kohta. 1937. a. kevadel esitati ka Eduskunnas

kahtlust selle kohta, kas ei ole kartulijahutööstusile antud liiga kõrge tollikaitse, ilma et tööstused kohustuksid maksma kartulikasvatatajale väärilist hinda.

Heinaeksport Soomest. — *Hay Exports from Finland.*

1937. a. müüdi Soomest välismaale 1068 tn heina, väärtusega 724 000 Smk. (1936. a. 1272 tn, hinnaga 715 767 Smk.). Peamiselt

müüdi heinu Rootsi (709 tn — 458 817 Smk.), Inglisse (339 tn — 249 370 Smk.) ja Norra (20 tn — 15 813 Smk.).

Propaganda karjasaaduste levitamiseks siseturul.

Propaganda for Increasing Home Consumption of Dairy Produce.

Alates 1935. a. toetab riik propagandat karjasaaduste suuremaks levikuks siseturul, mil jõutoitude tollidest ja margariini valmistusmaksust anti 425 000 Smk. Pellervo-Seura korraldusse, kes hakkas propagandat teostama erilise propagandatoimkonna juhtimisel. 1935. a. lõpul saadi riigilt veel

200 000 Smk. piima propageerimiseks. 1936. aastal saadi propagandaks 300 000 Smk. 1938. a. on palutud krediiti 1 milj. Smk., millest pool kavatakse kasutada reklaamidels ajalehtedes. Põllutöövalitsus andis nõusoleku palutud kredidi määramiseks.

ROOTSI.

Pörsaste väljaveokeeld Rootsi.

Prohibition of Exports of Young Pigs from Sweden.

Rootsi valitsus otsustas panna kehtima pörsaste väljaveokeeldu, et vältida sigade ar-

vu liigset kahanemist viimasel ajal hoogsalt arenenud pörsaste väljaveo tõttu.

Rootsi metsamaterjali väljavedu.

Exports of Timber Materials from Sweden.

Rootsis avaldatud andmeil ületas 1937. a. väljaveetud metsamaterjalikogus 1,6% e. a. väljaveetud metsamaterjalikoguse. Seejuures on õige tunduvalt vähenenud väljavedu Inglisse ja Taani ning täiesti lõppenud väl-

javedu Hispaaniasse, kuhu müüdi tavaliselt ca 60 000 std.; ligi 60% on aga suurenenud müügid Saksa, avaramaid turustamisvõimalusi leidis ka Hollandis ja L.-Aafrikas.

TŠEHHOSLOVAKKIA.

Tšehhoslovakkia väliskaubandus.

Tšehhoslovakkia 1937. a. väljaveetud kaupade väärtus moodustas ligi 12 miljard. Kč., seejuures oli Tšehhoslovakkia väliskaubandus 1,1 milj. Kč. aktiivne. See on määksa enam kui 1936. a., mil Tšehhoslovakkia väljavedu oli 8 miljard. Kč. Tšehhoslovakkia ekspordile tähtsamaks maiks olid m. a. Saksa (1 645 milj. Kč.), P.-Am. Ühendriigid (1 112 milj. Kč.), Inglise (1 084 milj. Kč.), Austria (878 milj. Kč.). Need maad kokku võtsid vastu ligi 40% Tšehhoslovakkia ekspordist. Üldiselt osutuvad Kesk-Euroopa riigid parimaks turuks tšehhoslovakkia kaupadele, kuna võistlus kaugemal tur-

— *Czechoslovakian Foreign Trade.*

gudel nõuab eksporditõrget enam pingutusi. Viimaseil aastail väljakujunenud turustamistingimusele vastavalt on muutunud ka tik-sikute kaupade osatähtsus Tšehhoslovakkia ekspordis. Kui 1929. a. tekstiilkaupade ekspord (6 444 milj. Kč.) ületas suurelt raua väljaveo (1 805 milj. Kč.), omas rauaekspord 1937. a. (1 114 milj. Kč.) märksa suuremat tähtsust võrreldes tekstiilkaupadega (2 653 milj. Kč.). Kui seejuures ühtlasi arvestada, et 1937. a. oli väliskaubanduse kogu läbikäik 22,9 miljard. Kč., kuna 1929. a. — 40,5 miljard. Kč. ilmneb selgesti m. a. konjunktuuri tõusu teatud ühekülgisus.

ITAALIA

Mootorsõidukite väljaveo suurenemine Itaalias.

Increase of Exports of Motorvehicles in Italy.

1937. a. müüdi Itaaliast välismaale 38 478 mootorsõidukit 628 milj. liiri väärtuses, kuna

e. a. eksporditi neid 20 436 tk 342 milj. liiri eest.

INGLISE.

Tagasimineku puuvillaketruces Inglises.

Cotton Spinning Decrease in Gr. Britain.

International Federation of Master Cotton Spinners and Manufacturers' Association andmeil arvestati k. a. lõpul kogu puuvillatööstuse värtnate arvu maailmas 147 157 000-

le, kuna vastav arv m. a. juulis oli 149 618 000. Vähenenud on värtnate arv kõige enam Inglises ja P.-Am. Ühendriikides, kuid tunduvalt suurenenud Jaapanis.

P.-AM. ÜHENDRIIGID.

P.-Am. Ühendriige väliskaubandus 1937. a. — *U.S.A. Foreign Trade in 1937.*

P.-Am. Ühendriige väljavedu näitas tõusu kogu m. a. kestel, kuna sissevedu vähenes tunduvalt aasta teisel poolel. Üldsummas

oli väljavedu 1937. a. 36% ning sissevedu 27% suurem kui e. a.

PRANTSUSE.**Prantsuse-Rumeenia maksete kokkulepe.***French Roumanian Clearing Agreement.*

Prantsuses avaldati 15. skp. jõustunud Prantsuse-Rumeenia maksete kokkulepe. Selle kohaselt toimub maksete õiendamine mõlema maa vahelises kaubanduses vahade deviisidega, kuid Rumeenia on kohustatud lubama deviise prantsuse kaupade eest maks-

miseks ainult 50% ulatuses rumeenia kaupade väljaveost Prantsusse ning ainult 35% ulatuses oma väljaveost Prantsuse Marokosse ja Tuniisi sealt tulevate kaupade eest maksmiseks.

HOLLAND.**Konjunktuuri tagasimineku Hollandis.***Economic Set-back in Netherlands.*

Statistika andmed majanduse üldolukorra ja tööturu kohta näitavad, et 1937. a. algul tööstuses ilmenud tõus ei jätkunud enam hiljem, arvatud välja ainult laevaehituses. Selline üldine konjunktuuri tagasimineku Hollandis olevat tingitud eeskätt konjunktuuri langusest teisis mais, kuna on puudutatud kõige enam hollandi eksporttööstust. Muret

tekitab aga ka siseturu-ostujõu piiratus. Väärrib tähelepanu, et ametlikes ringkonnas on vabakaubandusideed kaotamas poolehoidu. Leitakse nimelt, et muutunud olukorrad majanduses tingivad korraldust, mille väljatöötamisel ja teostamisel on riigivõimul täita tähtis ning vahest ka otsustav osa.

Eesti väliskaubandusbilans tähtsamate riikidega veebr. 1936—38. a. 1000 Kr.*Estonian Trade Balances with Principal Countries, February, 1936—38 (in 1000 Kr.)*

	Veebruar			1. I. — 28. II				February			1. I. — 28. II				
	Aasia	Väljavedu	Sisiveedu	Saldo	Väljavedu	Sisiveedu		Saldo	Year	Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance
ULDSE —	1938	6 479	7 153	— 674	12 638	14 036	— 1 998		1938	96	123	— 27	141	226	— 85
TOTAL . . .	1937	5 961	6 228	— 266	11 494	14 214	— 2 720	Taani . . .	1937	146	72	+ 74	183	105	+ 78
	1936	5 809	5 396	+ 413	12 009	11 489	+ 520	Denmark	1936	78	154	— 76	106	247	— 141
Sellest —															
<i>Thereof:</i>	1938	2 277	1 082	+ 1 195	4 469	2 358	+ 2 111	Holland . . .	1938	86	247	— 161	185	375	— 190
Briti	1937	1 517	1 043	+ 474	3 386	2 139	+ 1 247	Netherlands	1937	122	174	— 52	272	708	— 436
<i>United Kingdom</i>	1936	1 985	820	+ 1 015	3 712	2 028	+ 1 684		1936	58	164	— 106	128	315	— 187
	1938	1 805	2 291	— 489	3 391	4 469	— 1 078	Belgia . . .	1938	81	71	+ 10	137	217	— 80
Saksa . . .	1937	1 565	1 602	— 127	2 521	3 693	— 1 112	Belgium	1937	256	53	+ 203	415	117	+ 298
<i>Germany</i>	1936	1 167	1 682	— 515	2 726	3 278	— 552		1936	141	105	+ 36	242	195	+ 47
	1938	163	481	— 298	250	1 058	— 808	Poola . . .	1938	107	157	— 50	179	302	— 123
U. S. A. . .	1937	181	539	— 378	334	1 027	— 693	Poland . . .	1937	163	125	+ 38	269	594	— 325
<i>U. S. A.</i>	1936	125	650	— 525	260	1 291	— 1 031		1936	59	24	+ 35	138	50	+ 88
	1938	83	90	— 7	106	177	— 71	Norra . . .	1938	157	27	+ 130	221	53	+ 168
Läti . . .	1937	93	62	+ 31	155	155	—	Norway	1937	239	24	+ 215	280	48	+ 232
<i>Latvia</i>	1936	55	77	— 22	129	799	— 640		1936	179	18	+ 161	311	24	+ 287
	1938	315	160	+ 155	827	383	+ 444	Itaalia . . .	1938	45	81	— 36	45	167	— 112
Prantsuse . . .	1937	431	178	+ 253	948	330	+ 618	Italy	1937	34	68	— 34	166	247	— 81
<i>France</i>	1936	402	83	+ 319	1 066	323	+ 743	Tšehho- slovakkia . .	1936	60	89	— 29	355	94	+ 261
	1938	354	592	— 238	581	1 099	— 518	Cešhoslovakkia	1938	112	84	+ 28	216	175	+ 41
Rootsi . . .	1937	278	463	— 190	503	659	— 156		1937	52	125	— 73	97	281	— 184
<i>Sweden</i>	1936	451	177	+ 274	968	306	+ 662	Hispaania . .	1936	21	51	— 30	57	111	— 54
	1938	391	339	+ 52	642	662	— 20		1938	—	6	— 6	255	8	+ 247
Soome . . .	1937	422	215	+ 207	927	403	+ 524	Leedu . . .	1937	25	21	+ 4	46	35	+ 11
<i>Finland</i>	1936	596	240	+ 356	914	402	+ 512	Lithuania	1936	33	9	+ 24	58	116	— 63
	1938	205	245	— 40	513	403	+ 110		1938	5	57	— 52	7	117	— 110
N. S. V. L. . .	1937	122	263	— 101	142	991	— 849	Šveits . . .	1937	38	57	— 19	285	37	+ 198
<i>U. S. S. R.</i>	1936	113	172	— 59	137	367	— 180	Switzerland	1936	10	34	— 24	14	57	— 43